

Nauka o muzyce

specjalność: instrumentalistyka i rytmika

KLASA I

Okres I

Cele i zadania przedmiotu

Uczeń zna i rozumie cel przedmiotu, potrafi wyjaśnić, czym jest dzieło muzyczne, materiał dźwiękowy.

Elementy muzyczne

- Uczeń wymienia i definiuje elementy muzyczne (melodyka, rytmika, harmonika, dynamika, agogika, artykulacja, kolorystyka), zna i wyjaśnia pojęcia związane z poszczególnymi elementami:
- uczeń zwraca uwagę na stosunek tekstu do melodii, rozróżnia melodykę sylabiczną i melizmatyczną, określa cechy charakterystyczne melodyki, posługuje się w analizie określeniami melodyka kantylenowa, figuracyjna, ornamentalna, deklamacyjna (recytatywna)
- rozróżnia w analizie słuchowej i słuchowo-wzrokowej rodzaje rytmiki, np. swobodna, ustalona, zmienna, schematyczna taneczna, motoryczna, miarowa, marszowa, określa na podstawie analizy słuchowej i słuchowo-wzrokowej cechy charakterystyczne rytmiki.
- uczeń wyjaśnia pojęcie harmonika, posługuje się określeniami: modalna, funkcyjna, sonorystyczna, dostrzega związek między przemianami historycznymi muzyki, a rodzajem harmoniki, rozróżnia w analizie słuchowej rodzaje harmoniki, określa w oparciu o zapis muzyczny tonację utworu w harmonice funkcyjnej.
- Uczeń wyjaśnia pojęcie agogiki i jej podstawowe rodzaje ze względu na sposób oznaczenia tempa w utworze: słowne, metronomiczne, wyróżnia podstawowe grupy tempa, posługuje się słownymi oznaczeniami tempa i stosuje je w praktyce, określa na podstawie analizy słuchowej i słuchowo-wzrokowej cechy charakterystyczne agogiki oraz jej sposób funkcjonowania w utworze,
- Uczeń wyjaśnia pojęcie dynamiki, posługuje się słownymi oznaczeniami dynamicznymi i stosuje je w praktyce, określa na podstawie analizy słuchowej i słuchowo-wzrokowej cechy charakterystyczne dynamiki i sposób jej funkcjonowania w utworze.
- Uczeń wyjaśnia pojęcie artykulacji, zna podstawowe oznaczenia artykulacyjne i stosuje je w praktyce, określa na podstawie analizy słuchowej i słuchowo-wzrokowej cechy charakterystyczne artykulacji w wysłuchanym utworze.
- Uczeń wyjaśnia pojęcie kolorystyki, zna podstawowe określenia wyrazowe stosowane w zapisie muzycznym, określa na podstawie analizy słuchowej rolę kolorystyki w utworze, wskazuje środki kompozytorskie i wyrazowe służące uzyskaniu różnych efektów kolorystycznych.

Obsada wykonawcza

Instrumenty muzyczne i głos wokalny

- Uczeń potrafi wskazać źródła drgań w instrumentach, zna grupy i podgrupy instrumentów oraz rodzaje głosów.
- Uczeń klasyfikuje instrumenty orkiestry symfonicznej i głosy wokalne, zna ich nazwy włoskie, rozpoznaje brzmienie instrumentów i głosów wokalnych. Dokonuje analizy słuchowej pod kątem zastosowanych instrumentów i głosów – charakteryzuje praktykę wykonawczą, określa sposoby stosowania instrumentów i głosów. Rozróżnia instrumenty współczesne i dawne.

Okres II

- Uczeń zna rodzaje obsady wykonawczej: instrumentalna, wokalna, wokально-instrumentalna, klasyfikuje obsadę ze względu na rodzaj i wielkość zespołu, np. orkiestrowa, chóralna, kameralna, rozpoznaje rodzaje obsady w analizie słuchowej.
- Uczeń zna i wyjaśnia pojęcie partytury oraz różne formy zapisu partyturowego, odczytuje partyturę klasyczną, potrafi śledzić nagranie z nutami.

Faktura dzieła muzycznego

- Uczeń zna wieloznaczność pojęcia faktura, wymienia rodzaje faktury oraz wyjaśnia pojęcia: monofonia, polifonia: imitacyjna i kontrastowa, homofonia, rozróżnia i charakteryzuje na podstawie analizy słuchowej i słuchowo-wzrokowej rodzaje faktury dzieła muzycznego np. polifoniczną, homofoniczną, instrumentalną, wokálną
- Uczeń wykorzystuje zdobytą wiedzę do nabycia wyżej określonych umiejętności, a tym samym kształtuje umiejętności opisu, analizy i interpretacji dzieł muzycznych.

Wykonawcy muzyki klasycznej

- Uczeń zna wybitnych wykonawców muzyki klasycznej: instrumentalistów, wokalistów, dyrygentów.
- Uczeń potrafi wymienić i opisać utwory z własnego repertuaru.

Przykłady literatury muzycznej

W. A. Mozart Symfonia g cz.1, C. Daquin Kukułka, P. Czajkowski „Walc kwiatów z baletu Dziadek do orzechów, S. Moniuszko Dziad i baba
J.S. Bach Aria na strunie G z III Suity orkiestrowej, F. Chopin Etiuda c -moll „Rewolucyjna”,
M. Musorgski – Taniec piskląt z cyklu Obrazki z wystawy, F. Schubert – Śmierć i dziewczyn
F. Chopin - Polonez A, M. Rimski – Korsakow - Lot trzmiela, J.S. Bach - Preludium C z I tomu
WtK, L. van Beethoven – Sonata księżycowa cis cz.1, C. Debussy – preludium Sztuczne ognie,
K. Szymanowski politonalna fuga z I Kwartetu smyczkowego, Orlando di Lasso - Echo, N.
Paganini – Kaprys a-moll, H. Wieniawski - Kujawiak a-moll, F. Chopin - Mazurek g-moll, C.
Jannequin – Śpiew ptaków, E. Grieg - Taniec Anitry z suity Peer Gynt, K. Penderecki – Tren
ofiarom Hiroszimy, G.F. Handel - Alleluja z oratorium Mesjasz, W. A. Mozart – aria Królowej
Nocy z opery Czarodziejski flet, G. Bizet – Habanera z opery Carmen, S. Moniuszko - aria
Skołuby z opery Straszny Dwór, F. Schubert - pieśń Król Olch, G. Verdi - chór Va pensiero z

opery *Nabucco*, *Bogurodzica*, *F. Chopin* - *Nokturn c-moll*, *F. Chopin* - *Preludium c-moll, e-moll*, *J.S. Bach* - *Preludium chorałowe Wachet auf*,
Preludium i fuga c z I tomu WtK, *J.des Pres* - motet *Ave Maria*, *W. A. Mozart* – *Eine kleine Nachtmusik cz.1*, *F. Schubert* - *Impromptu As*, *K. Szymanowski* - *Źródło Aretuzy*.